

formoder med temmelig Vished, så blev hans Enke, Anna Maria, født Neisser, i 1761, den 29 Novbr. gift med en dansk Mand, nemlig *Amadeus Paul Thrane*¹⁾ fra Ålborg, som var kommen til Amerika den 25de Oktober s. Å., var Præst i Bethlehem til sin Død i 1776. I dette Ægteskab fødtes en Datter, A. Pauline Thrane, som var født 1763 og døde i 1772.

Anmeldelse.

A. Halling: *Meine Vorfahren und ihre Verwandtschaften*. Als Manuskript gedruckt. 1—2 Bd. Glückstadt 1905 (XII + 631 og IV + 598 Sider i meget stor Oktav). Anmeldt af G. L. Grove.

Ovennævnte Bogs Titel leder Tanken hen paa Tyskland og frister saaledes ikke let den danske Personalhistoriker til nøjere Bekendtskab. Saa meget mere er der Anledning til at gøre opmærksom paa, at Bogen næsten helt igennem omhandler dansk Personalhistorie, og til her at give en kort Oversigt over det righoldige Værks Indhold, idet dog nærmere kritiske Bemærkninger, da det er trykt som Manuskript, tilbageholdes.

Hidtil har de fem Bind „Meddelelser om Slægter og Pesoner af Navnet Hvass“, der udgaves af F. Hvass, staaet som det vistnok anseeligste Minde om, hvad en Privatmand har offret af personligt Arbejde og Penge paa sin danske Slægts Historie, nu maa dog sikkert Hallings Arbejder i saa Henseende stilles ved Siden. Ovennævnte Værk er nemlig ikke det første, som Forfatteren, der er Dr. med., Kredslæge og Gehejmemedicinalraad i Glückstadt, har udgivet. I 1896 udgav han: „Beiträge zur Familiengeschichte des Geschlechts Halling“ (248 S. og 3 Stamtavler) og i 1898 „Beiträge zur Familiengeschichte des Geschlechts Callisen (299 Sider).

Slægten Halling er en dansk Præste- og Degneslægt, nedstammende fra Købmand Michel Lauridsen Halling, der blev Raadmand i Horsens 1674 og aabenbart var en Bondesøn fra Halling Sogn i Hads Herred. De bekendteste Mænd af Slægten er den lærde Degn i Taarnby paa Amager Jochum Michelsen Halling og Æventyreren Brigadechef William Halling, der optoges i den danske Adel 1783, og af hvis mandlige Efterkommere der for Tiden kun lever en eneste Mand.

¹⁾ Om Thrane se „Samling af biografiske Notitser om Demittender fra Aalborg Skole“ 2det Hefte Side 16.

Den øvrige Slægt er uddød i Danmark, og Forfatteren og hans Børn er Slægtens eneste Repræsentanter i Tyskland. Forfatterens Farfader William Halling var Kaptajnløjtnant ved Flaadestationen i Glückstadt, hvor han giftede sig, og hvor hans Søn og Sønnesøn blev Læger. Forfatterens Moder var Datter af Prof. med. ved Københavns Universitet Dr. Adolph C. P. Callisen, der i 33 Bind skrev „Medicinisches Schriftsteller-Lexikon der jetzt lebenden Aerzte, Wundärzte, Geburtshelfer, Apotheker und Naturforscher aller gebildeten Völker“ og fra hvem Forfatteren derfor kan synes at have arvet sine Anlæg for biografiske Studier.

Medens Forf. i sine to første Værker behandler sin fædrene (nørre-jydske) og mødrene (sønderjydske) Slægt, omfatter det her omhandlede Værk hans Forfædre og deres Slægtninge. En meddelt Anetavle omfatter 187 Personer, men mere end ved Tallet paa disse overraskes man ved de sjældent fyldige Oplysninger om de enkelte Forfædre, selv i de ældste Slægtled.

Der er ingen Tvivl om, at talrige danske Personer, som nedstammer fra de omhandlede Slægter, vil have Glæde af at se fremdraget saa meget nyt om flere af deres hidtil kun af Navn kendte Forfædre, hvis Existens ikke blot nu er fastslaaet ved gode Bevisligheder, men om hvis Liv og Levned, Omgivelser og nærmeste Slægt tillige er bragt mange ny Enkeltheder for Dagen.

Bogens første Del omfatter først den Adelsslægt, som man plejer at kalde de Bogense Herremænd, og de dermed forbundne Personer. Derpaa følger nogle flensborgske Købmænd (Paye Jepsen, Haying Paysen m. fl.), Slægterne Klyne (Klyn), Stage, Baggesen og Svanning, over hvilke betydelige og talrige Ribeslægter meddeles en Oversigtstavle, Borgmester Clemen Sørensen i Vejle og hans Slægt, Oluf Bager og Knud Jørgensen Seeblad, Raadmænd i Odense og deres Slægter, Slægterne Allesen fra Bunkeflod i Skaane, de Fine og Olivarius.

I andet Bind fortsættes med Slægten Allesen og Oluf Bagers Efterkommere. Heri findes mange helt ny Efterretninger fra Kirkebøger, Skifteretsprotokoller, Skøde og Pantebøger om Slægten Stub fra Slagelse, Skelskør og Falster med beslægtede Personer. Det har været Forf. om at gøre at rense Landsdommer Niels Andersen Stub, hvis Sammenstød med Sognepræsten i Stadager Grotius Leth hos Barfod i „Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie“ har faaet en alt andet end upartisk Fremstilling. Nye Oplysninger faaes ogsaa om Slægterne Kruse fra Nykjøbing p. F. og Pram fra Laaland. Under den første af disse Familier er meddelt flere Privatbreve, der morsomt belyser Privatlivet i Nykjøbing, fundne blandt Byens Skiftedokumenter. Fremdeles findes Biografier af forskellige Personer fra Holsten og Meklen-

burg, saaledes om Slægten Westhoff, der ogsaa er bekendt i Danmark. Til forskellige Biografier i Forf.s tidligere Bøger findes Tillæg, saaledes betydelige Oplysninger om Amagerdegnen Jochum Halling.

Mange af Biografierne er meget udførlige, og det er eksempelvis overraskende at se, at der i Bogens store Format kan skrives en Biografi paa 10 Sider om Borgmester i Ribe Søren Jacobsen Stage 1509—77, paa 33 Sider om hans Søn Raadmand Anders Sørensen Stage 1551—98, paa 29 Sider om Clemen Sørensen c. 1573—1646 Borgmester i Vejle. Men Forfatteren har ogsaa gjort et helt Studium af det Milieu, hvorunder de lever, de historiske og topografiske Forhold, deres Slægt og Omgivelser, som bidrager til at gøre Billedet levende, samtidig med at en rigelig Kildeangivelse viser, at man er paa fast Grund. Udførlige Biografier i videste Forstand findes om Rasmus Jørgensen, den sidste af de Bogense Herremænd og flere berømte Mænd som Anders Bording (hvor i Forf. indfletter vellykkede Oversættelser af hans Digte), Anders Sørensen Vedel, Prof. med. Anders Christensen, Historiografen Hans Svanning, Ærkebiskop Hans Svane, Biskop Hans Svane.

Forfatterens Værk er luksuriøst udstyret med mange Portrætter, Prospekter og Afbildninger, Underskrifter og andre Skriftprøver, udførte hos Firmaet Pacht & Crone i Kjøbenhavn. En stor Mængde Aktstykker er trykte baade paa dansk og i tysk Oversættelse.

De mange Oplysninger fra utrykte Kilder har ikke kunnet tilvejebringes uden Støtte fra dansk Side, og Forf. fremhæver god Understøttelse fra Arkivarerne Wad og Saxild, Fru Marie Wright og navnlig som utrættelig Raadgiver Rigsarkivar Secher, hvem Værket er dediceret. Vore Personallistorikeres Opmærksomhed henvendes paa dette Pragtværk, der ikke kan faaes i Boghandelen, men hvoraf Forfatteren har skænket Exemplarer til Rigsarkivets og Provinsarkivernes Haandbiblioteker og til vore store offentlige Biblioteker.

Spørgsmål og Svar.

Svar III.

(1 R. V, Spørgsmaal 1).

Sognepræst, Mag. Alexander Grønnevald (Grønwald) var gift med Anne Diderichsdatter Grubbe, der siden fik hans Eftermand Jacob Heerfordt. Deres Børn vare:

1. Diderich G., der 1735 blev Student fra Sorø og 1737—38 var Degn paa Christiansø. 2. Povel Zacharias G., Student fra Sorø sammen med Broderen, senere Degn og Skoleholder forskellige Steder, sidst i Lyndby, hvor han døde 1777 ²³/₈. 3. Holger Alexander G., Student fra Sorø 1737. 4. Niels G., gik 1732 i Sorø Skole, kom 1733 til Apoteker Winther i Kjøbenhavn.

5. Owe G. 6. Øllegaard. 7. Anne Lisbeth, der 1733 kom til Information i Kjøbenhavn.

Børnenes Alder angives 1724 $\frac{26}{10}$ henholdsvis at være: 10, 8, 7, 6, 5 4 og 3 Aar, 1733 $\frac{20}{4}$: 19, 17, 16, 15, 14, 13 og 12.

Hauch-Fausbøll,

Personalhistorisk Bureau, Kjøbenhavn.

Svar IV.

(5 R. III S. 88, Spørgsmaal 2).

Da Admiralitetets Deputerede d. 20 Januar 1685 gjør Indstilling til Kongen om da afdøde Navigationsdirecteur Bagge Wandels eventuelle Efterfølger, siger de bl. a. „Da hafve Vi os ladet være angelegen at opspørge een udi samme Videnskab erfahren Mand og fornummet, at udj Bergen findes Een, nafnlig Valentin Lorenz, barnføed her udi Kiøbenhaufn, som saa viet os er forebragt, hafver goed renomée, ey alleene her udi Riiget, mens endog paa fremmede Stæder formedeIst sin Videnskab saa vel in theoria, som in praxi“. (Admir. Registerbog o. kgl. Miss. 1683—87). Allerede 10 Sept. 1687 møder Skifteretten i afdøde Navigationsdirecteur Valentin Lorentzes Hus i Hummergade i Kjøbenhavn. Den eneste Arving er afdødes „Søster“ Regine Lørsdatter, der var tilstede med sin Mand Konstabel Lars Christensen. (Under Admiralitetets Skiftebog 1687 fol. 201 ff.).

G. L. Grove.